

Zondag Rogate, ook genoemd 'zondag Bid', 17 mei A.D.2020, Chaam c.a.

gebed van de zondag

O God, van U komt alle goeds.
Verhoor ons gebed,
dat wij door uw genade bedenken
welke de rechte weg is,
en die ook ten einde toe gaan
onder uw leiding.
Door Jezus Christus, onze Heer. Amen

Numeri 20,27-29 en 21,4-9

Mozes doet zoals de Heer hem opdraagt:
Ze stijgen op, de berg Hor op,
voor de ogen van heel de gemeenschap.
Mozes doet Aäron zijn kleren afleggen,
hij bekleedt daarmee zijn zoon Eleazar.
Daar sterft Aäron, op de top van de berg.
En Mozes daalt neer, met Eleazar, van de berg af.
Heel de gemeente ziet dat Aäron is bezweken.
Dertig dagen bewenen ze hem, Aäron,
heel de gemeenschap.

Verder, ze breken op van de berg Hor
en gaan in de richting van de Rietzee, -
ze gaan om Edom heen -.
Maar onderweg slaat het volk de moedeloosheid in de ziel.
Het volk spreekt en zegt tegen God en tegen Mozes:
Waarom hebben jullie ons opgevoerd uit Egypte?
Is het om te sterven in de woestijn?
Er is geen brood, er is geen water,
we balen van de weeë kost (het manna).

De Heer stuurt vurige slangen op het volk af,
die bijten en velen uit het volk sterven.

Dan komt het volk bij Mozes, ze zeggen:
Wij kwamen tot tegenspraak,
tegen de Heer en tegen jou.
Bid de Heer
dat hij de slangen van ons wegdoet.
Mozes bidt voor het volk.
De Heer spreekt tegen Mozes:
maak zo'n vuurslang en steek die op een mast
en ieder die is gebeten en opziet naar de slang,
zal leven.

Mozes maakt een koperen slang,
hij windt die om een mast.
En het geschiedt:
een mens die door een slang is gebeten,
kijkt op naar de koperen slang
en hij leeft.

lied

*Mijn God, hoe snel vergeet men zijn bevrijding.
Blijdschap valt licht ten offer aan ontwijding.
Gij Heer, die heilig zijt en heilig voorging,
vergeten zijn uw heil en uw verhoring
bij 't volk dat nu schoorvoetend verder trekt,
maar eenmaal door uw hand werd opgewekt.*

psalm 78 : 14

2 Koningen 18, 1-4

En het geschiedt
in het derde jaar van Hosea, zoon van Ela,
Hizkia, zoon van Achaz, wordt koning in Judea.
Een man van 25 is hij als hij koning wordt,
hij zal het 29 jaar blijven,
de naam van zijn moeder is Avi, een dochter van Zecharja.
Hij doet wat goed is in de ogen van de Heer,
precies zoals zijn voorvader David.
Hij verwijdert de altaren,
hij breekt de wrijfstenen stuk,
de fallus van de Asjera hakt hij om.
Ook verbrijzelt hij de koperen slang
die Mozes gemaakt heeft,
want de zonen en dochters van Israel
blijven die bewieroken.
Ze roepen hem aan als Nechostan,
piemelslang.

Johannes 3,14-15

De Mensenzoon wordt hoog verheven,
zoals Mozes in de woestijn
de slang omhoog heeft geheven.
En ieder die in hem gelooft,
zal eeuwig leven.

overweging

Mensen van God,

Aäron is dood. En dat is vreselijk.
Uitgerekend de zachtaardigste van de twee.
Hij verzachtte wat Mozes zei.
Hij is opgestegen, de berg Hor op,
en we hebben hem niet meer terug gezien.
We hebben hem niet kunnen begraven. Hoe erg is dat?
Bezweken, heet het. Daarboven.
We hebben over hem gerouwd, 30 dagen.
En nu zitten we opgescheept met Mozes alleen.
En nu - de omstandigheden dwingen hem tot impopulaire maatregelen -
nu zegt hij: we gaan richting de Rietzee.
We moeten dus terug, weer de woestijn in. We zijn er bijna en nu dit.
Is Mozes wel helemaal lekker?
We doen het niet, we vertikken het.
Honger, dorst, het weeë voedsel. Het is genoeg. We doen het niet!

Zo lispelt het in het kamp, giftige taal die onze gedachten aantast.
Gespleten tongen, woorden die tweedracht en wantrouwen zaaien.
Slangentaal. Heeft Hij niet gezegd dat....?
We keren ons dus tegen Mozes, tegen God. Ni Dieu et ni maître.
Maar in één keer keren die giftige woorden zich tegen ons.
Ze zijn slangen geworden, vuuradders.
Als een virus schuifelen ze het verhaal binnen.
Ze kruipen overal, ze bijten, wij sterven aan hun gif.
Heeft God zich tegen ons gekeerd?

Ach we hadden het moeten weten. God vlamt van emoties,
zo betrokken is Hij op ons wel en wee. Maar wat nu?
Is Hij zo woedend? Hebben wij het verbruid met ons gemor?
Mozes! Help! Bid voor ons dat God ingrijpt, anders gaan we eraan.

En als Mozes met God heeft gesproken komt er direct actie.
Kunstenaars moeten een slang maken, een roodkoperen, een vuuradder.
Ze moeten die draaien rondom een mast die rechtop wordt gezet.
Ze maken een esculaap, het teken van de arts.
Als die esculaap is opgericht, moeten wij kijken.
We moeten het gedrocht in de ogen zien. In de bek kijken.
We moeten de confrontatie aangaan.
En als we naar die slang opzien, kijken we tegelijk met een schuin oog naar boven.
Zou het?

Kijk nu wat er gebeurt, geschiedt.
Al ben je gebeten, maar je kijkt naar de slang,
dan heeft het gif geen vat op je, je leeft!
God straft niet, Hij oordeelt.
Wij hebben die slangen gemaakt met onze giftige taal.
Het is een confrontatie met onszelf, met onze eigen woorden.

Die koperen slang hebben we toen bewaard. Natuurlijk, er schuilt toverkracht in. En later, veel later zullen we hem een rol laten spelen in de religie van groei en welvaart, van expansie. Opnieuw stom natuurlijk, want voor de zoveelste keer vervangen we dan God voor andere goden. Pas Hizkia maakt daar een eind aan. We staan er beteuterd bij te kijken, we zijn ontevreden en boos als het gebeurt. Maar tenslotte moeten we toegeven: Hizkia heeft gelijk. Die goden van drift, van bloed en bodem, van seks en voortplanting, die moeten weg. En God, Hij die vecht tegen het lot, die moet terug.

Wat een gedoe allemaal, wat zijn we hardleers.

Maar wat is er nu eigenlijk allemaal gebeurd,
hoe moeten we dat uitleggen, verklaren?
Dominee, help!

En wat moet nu de dominee?

Moet hij zeggen dat er in de theologie een onderscheid is gemaakt
tussen Gods rechter- en zijn linkerhand?

De rechterhand die helpt en de linkerhand die het kwaad toelaat of zelfs scheidt.

Net als de Bijbelse vertellers die God toedichten dat Hij de slangen zendt.

Maar je hoort die vertellers zich direct al achter hun oren krabben.

Ze buigen het verhaal zo snel mogelijk om naar een reddingsverhaal.

Zo hoor je de vertellers recht doen aan God

nadat ze slecht van Hem hebben gedacht..

En met die spitsvondigheid van rechter- en linkerhand

komen we ook geen spat verder.

Tsja, en dan het evangelie van Johannes met die wat raadselachtige zin van Jezus dat de Mensenzoon wordt opgericht, in de hoogte gestoken, een middelpunt wordt. Wie naar hem opziet, hem vertrouwt, zal leven.

Je zit - als Nicodemus – rustig te praten met Jezus en dan ineens zo'n zin.

Het Johannes evangelie laat zich lezen als een confrontatie

van de wereld van de Messias met de wereld van het Romeinse rijk.

Tegenover de standaard van de legioenen staat - als een kwetsbaar teken - een

kruis, met daaraan een mens die zijn pijn verbijt, verschrikkelijke eenzaam is en die zich dan overgeeft in de handen van God. De geest geven en in Gods handen zijn.

Dat! "Je bent in niemands klauwen als je in Gods handen bent", schrijft Etty Hillesum.

Zijn beide handen!

Over confrontatie gesproken: tegenover hen die de ziekte misbruiken om hun macht te vergroten staat daar - eenvoudig - de esculaap. Teken van de stem van de medici

die zeggen: niet wegstijven, de ziekte niet marginaliseren maar echt onder ogen zien.

Maar, voeg ik daar dan aan toe, je moet je er niet blind op staren.

Kijk ook verder dan de uitbraak, verder dan de afschuwelijke taferelen,

verder dan de eenzaamheid van de stervenden. En afscheid zonder uitvaart.

Kijk en zie hoe er geknukt wordt, hoeveel een mensenleven ons waard is.

Zie ook hoeveel ons leven bij God waard is.

Zijn handen zullen jouw geest omvatten, omvatten.

Plotseling hoor ik iemand zeggen:
Hoe heb ik het nou allemaal, God is toch almachtig?
Almacht is een groot woord, het is bijna griezelig.
Gods almacht zal oplichten aan het eind van de geschiedenis,
van jouw geschiedenis. Het is een woord voor het einde.
In het nu moeten we het doen met het woord 'almogendheid'.
Ook nu vermag God ongekende dingen.
Maar zijn macht wordt in zwakheid volbracht.
Dat zie je in Jezus solidariteit met lijdende en stervende mensen.
Door naar hem op te zien, kijk je met ander ogen
en zien we een God die zich het hoofd breekt bij alles wat rondwaart
omdat Hij uit is op het leven.
En Pasen zegt: dat leven is sterker dan de dood.
Daarmee bagatelliseer je niks maar je kijkt verder
totdat je ziet dat God de het adderengebroid te lijf gaat.
Daar zullen wij het mee doen
en daar kunnen wij het mee wagen.
Amen

slotgebed

Gij, die van mensen houdt,
verhoor onze gebeden
en zend ons de helper, de heilige Geest,
die ons zal troosten
en leiden op de weg van uw Zoon,
en ons bewaren zal in liefde
die vruchten draagt van gerechtigheid en vrede
in deze kommervolle tijd
en heel ons leven.
Amen

lied

*Verlos ons van des bozen macht,
rondom ons heen heerst diepe nacht.
Verlos ons van de eeuwige dood
en sta ons bij in stervensnood.
Neem onze zielen in uw hand
en breng ze in het vaderland.*

*U is en worde toegebracht
het rijk, de heerlijkheid, de kracht,
U onze Vader op de troon
die tot ons zendt uw lieve Zoon,
die ons door uwe Geest geleid,
U zij de lof in eeuwigheid.*

gezang 48 : 8 en 9 (Liedboek 1973)

zegen

De vrede van God
die alle verstand te boven gaat,
zal uw harten en gedachten bewaren
in Christus Jezus, onze Heer. Amen